

מרץ 2024

מנגנון התמיכות - השיטה לחק ארגונים חברתיים ברשות המקומית

רשויות מקומיות יכולות לחזק ארגונים חברתיים הפועלים בשטחן במגוון תחומים באמצעות מנגנון התמיכות. הנושאים בהם ניתן לתמוך אינם קבועים בחוק אך הם צמודים לקטגוריות שנקבעות בתקציבים על ידי מועצות הרשויות, וכפופים לקווי מתאר שנקבעים בתבחינים. הארגונים השונים שמוכיחים למועצה את חשיבות פעילותם לרווחת הציבור יקבלו תמיכה תקציבית ותשתית לפעולה.

במה מדובר? מנגנון התמיכות שפועל מתוקף [חוזר מנכ"ל משרד הפנים 4/2006](#) מסדיר את הדרך שבה רשויות מחלקות כספים לארגונים הפועלים בשטחן. חלוקת התמיכות תלויה בקטגוריות ובסכומים שנקבעו בתקציב העירוני. הרשות מקצה סכום מסוים אשר מתחלק בין כל הארגונים שמגישים לאותה קטגוריה, ומתוך הסכום המיועד, כל ארגון יקבל את חלקו לפי מערכת ניקוד שנקבעה בתבחינים.

למה זה מעניין? התמיכות הן כלי משמעותי מאוד ביד הרשות להשפיע על מרקם החיים ועל פעילות שנעשית ברשות באמצעות ארגוני חברה אזרחית. בעזרת מנגנון התמיכות תוכלו מצד אחד להכניס ארגונים ופעילויות חיוביים לרשות ומצד שני לעמוד כשומרי סף מול שימוש לא צודק ושיוויוני במנגנון ומול ארגונים שאין לרשות עניין בפועלם.

המבנה הפרוצדורלי: המבנה הפרוצדורלי של התמיכות מורכב משלושה חלקים:

(1) ועדה מקצועית המורכבת מבכירים (מנכ"ל, גזבר ויועמ"ש או נציגים) - הוועדה המקצועית תגבש תבחינים חדשים לכל שנה בכפוף לקטגוריות ולסכומים שנקבעו בתקציב הרשות, ולאחר מכן תעביר לאישור מועצת הרשות. לאחר שיאושרו התבחינים ויפורסמו בציבור, הוועדה תרכז את בקשות התמיכה מהארגונים השונים שהגישו ותמליץ בפני המועצה על שיעור התמיכה לכל בקשה.

(2) מועצת הרשות תבחר אם לאשר את ההחלטות, תהיה אחראית על פרסום התבחינים, התמיכות שחולקו ומינוי מפקחים על שימוש נאות בכספי התמיכות.

(3) ועדת משנה - מועצת הרשות המקומית רשאית למנות מקרב חברי המועצה ועדת משנה לעניין תמיכות. המועצה רשאית למנות את ועדת המשנה לתמיכות לבחינת המלצות הועדה המקצועית. הרכב ועדת המשנה יהיה תואם ככל שניתן את ההרכב הסייעתי של המועצה ובלבד שיהיה בו נציג אחד לפחות מהאופוזיציה. ועדת המשנה רשאית להמליץ בפני מועצת הרשות בדבר קבלת המלצות הוועדה המקצועית או דחייתן, כולן או חלקן. ועדת המשנה היא כלי משמעותי למעורבות ובקרה על מתן צודק של תמיכות.

שימו לב במסגרת הדיונים על חלוקת התמיכות של הרשות עליכם לשמור על העקרונות המנחים הבאים:

שוויון | מנהל תקין | שקיפות | חסכון | יעילות | טוהר המידות

איך אפשר להשיג?

- פעלו להכניס נושאים בגינם יקבעו תבחינים בסוגיות חברתיות וקהילתיות חשובות לכם.
- וודאו כי אין בקביעת הקטגוריות יצירת מצב של אפליה במידה ויש חשש, וודאו שתעשה עבודה נוספת של הועדה המקצועית לשינוי הגדרות התבחינים כך שיוכלו לכלול ארגונים שלא מצליחים להשיג תמיכה.
- בקשו מידע על תמיכות קיימות בארגונים הממוקמים בקטגוריות שנראות שלא מתאימות להם - אולי הכניסו אותם בצורה לא תקינה.
- פעלו ליידוע הציבור על התבחינים, הקול הקורא ועל פתיחת הליך בקשות התמיכה.

איך לפקח על אופיו של התהליך?

- בקשו לצפות בדיונים, בקשו וקראו חומרים, השתמשו בזכות העיון שלכם בכדי לקבל את כל המידע.
- כנסו לאתר גייסטאב - אתר המופעל על ידי משרד הפנים ומספק מידע על עמותות. חפשו את הארגון עליו אתם מבקשים לקבל מידע, שימו לב מיהם בעלי התפקידים, מה מקור ההכנסות?

- במידה ויש לכם שאלות, תמיד תוכלו לפנות ליועמ"ש של הרשות: הם אחראים גם על שמירת עקרונות המינהל התקין וקיום הוראות החוק ועמידה בתבחינים כך שידעו לתת לכם הסבר מפורט.

- פעלו להקמת ועדת משנה ודרשו להיות חלק ממנה, כך תוכלו להביע את עמדותיכם בצורה יעילה.

בדיונים המתקיימים בנושא תמיכות ישנן מספר שאלות אשר יסייעו לכם לקבל תמונה מלאה על פעולת הרשות בקביעת מנגנון התמיכות:

- האם כל התהליך וההודעות לציבור פורסמו בזמן ובבמה שמוכרת ונגישה לציבור?
- האם יש ארגונים המקבלים תמיכה בקטגוריות שאינן מותאמות עבורם?
- האם ישנם תבחינים המהווים חסם לגישתם של ארגונים המייצגים אוכלוסיות מסוימות? להט"ב, נשים, מיעוטים, אוכלוסיות מוחלשות?
- האם ישנם ארגונים המקבלים תמיכה לא פרופרציונלית בהשוואה לאחרים והאם הפער מוצדק?
- האם ארגונים סקטוריאליים מקבלים עדיפות על ארגונים שתומכים באוכלוסייה כללית? והאם זה נובע משיקולים של צמצום פערים או דווקא של אי-שוויון?

יוזמות אפשריות:

- הזמינו ארגונים שאתם מעריכים לבוא לעבוד ברשות ולבקש תמיכה מהעירייה.
- פעלו ביחד עם ארגוני שטח והתארגנויות תושבים והזמינו נציגי תושבים לדיונים משמעותיים בעירייה.

לוחות זמנים המסדירים את עבודת ועדת תמיכות ברשות:

הערות כלליות והמלצות	לוחות זמנים	סדר פעולות
		הועדה המקצועית מתכנסת וממליצה על תבחינים
<ul style="list-style-type: none"> - בידקו שהתבחינים שיויוניים - נסו לקדם תבחינים שמביעים את הערכים שחשובים לכם 		אישור התבחינים על ידי המועצה
		שריון תקציב ייעודי לתמיכות
<ul style="list-style-type: none"> - שאלו את הממונה איך התהליך יפורסם - וודאו שהארגונים שאתם תומכים בהם מודעים למנגנון התמיכות ועודדו אותם להשתמש בו. 	שבועיים לאחר הגשת התקציב במליאה	פרסום התבחינים ותחילת תהליך התמיכות לציבור הרחב
		קבלת בקשות לתמיכה ובדיקת שלמות המסמכים
		זימון הועדה המקצועית וכינוסה, דיון בבקשות שהתקבלו וגיבוש המלצות
	עד חודש ממועד התכנסות הועדה המקצועית. העברת חוות דעתה של הועדה המקצועית לדיון במועצה, תהיה בזמנים הקבועים בחוק.	העברת המלצות הועדה למועצת הרשות
<ul style="list-style-type: none"> - שימו לב שלא מתקיימים ניגודי עניינים שלכם או של אחרים בהצבעה. - וודאו כי אין ארגונים המקבלים תמיכה בתוך קטגוריה לא מתאימה; 	לא יאוחר מחודש מקבלת חוות הדעת.	דיון בבקשות התמיכה במועצה

<ul style="list-style-type: none"> - אם לא הגישו מספיק ארגונים, ניתן לקיים דיון נוסף בועדת משנה; - וודאו כי הפרסום לא פספס ארגונים אחרים שיכלו להגיש ותעלו אפשרות להחריג את הסעיף ולדון בכך בועדת המשנה בהמשך. 		
<p>אם אתם צריכים עוד מרחב מלבד הדיון במועצה, דרשו לפתוח ועדת משנה ותוכלו להביע את התנגדויותיכם ותמיכותיכם בצורה יעילה</p>		<p>אופציונלי - דיון וגיבוש המלצות בועדת המשנה</p>
	<p>תוך חודשיים ממועד תחילת הדיונים</p>	<p>דיון ואישור סופי של חלוקת התמיכות במועצה (תמיכות שאינן מאושרות יוחזרו לוועדה המקצועית)</p>
		<p>פרסום מסודר של החלטות ועדת התמיכות</p>
<p>מהלך משמעותי מאוד בכדי לוודא שהתמיכה מגיעה למקומות ראויים לטובת צרכי התושבים והתושבות בהתאם למדיניות הרשות</p>	<p>עד חודש ממועד אישור התמיכה</p>	<p>מינוי פיקוח ובקרה על שימוש בכספי התמיכה</p>

סיוע רשותי נוסף לארגונים חברתיים:

רשויות יכולות לסייע לארגונים חברתיים בתחום הרשות גם על ידי מתן הנחה או פטור מתשלום ארנונה. ארגונים עם אישור מנהל תקין בתוקף שעוסקים בתחומים שהרשות הגדירה כמשמעותיים (רווחה, חינוך, בריאות וכו') ובמסגרת פעילות הארגון או מבני פעילות הארגון נדרש תשלום ארנונה, יכולים להגיש בקשה להנחה או פטור מתשלום ארגונה לוועדת ההנחות ברשות המקומית (ההגשה נעשית עד אחד באפריל בעבור השנה שבגינה מוגשת הבקשה).

שימו לב - ארגון חברתי המקבל תמיכה מהרשות המקומית באמצעות הנחה או פטור מארנונה, לא יוכל להגיש בקשה לקבלת תמיכות וההפך. לכן, חשוב ליידע את הארגונים החברתיים על כל

האפשרויות שלהם לקבלת סיוע ותמיכה מהרשות ולבקש מהם לבחון ולשקול את סכומי התמיכה השונים.

[מכון שיטה - מכון למדיניות מקומית](#)

מכון שיטה פועל ליצירת מעטפת מקצועית לנבחרי ציבור ברשויות המקומיות באמצעות כלים של מדיניות מעשית, ליווי, פיתוח ומחקר.

חברת מועצה לחצו כאן להצטרפות לקבוצת חברי.ות המועצה שלנו:

<https://whatsform.com/wtwyui>

כתבו לנו: info@shittah.org